

МХЭЭ-ИИН ТӨВ ХОРОО, МОНГОЛЫН ЭМЭГТЭЙЧҮҮДИЙН
ХОРОО, УЛААНБААТАР ХОТЫН АДХ-ЫН ГҮҮЦЭТГЭХ
ЗАХИРГАА БИМАУ-ЫН ЭРҮҮЛИЙТ ХАМГААДАХ ЯАМ,
ШҮҮХ ЯАМНЫ ХАВСАРСАН ХУРЛЫН ТОГТООЛ.

1979 оны 11 дугаар
сарын 29-ны өдөр.

Тз-иц 1990 № 69 / У / 295/83/331/

Улаанбаатар хот.

"Гэр бүл, эрүүл ахуйн сургууль"
байгуулах тухай.

~~Гэр бүлийн дотор социалист аж төрөх ёсыг хэвшүүлэх залуу гэр бүлд аж байдлаа зохион байгуулах үр хүүхдээ хүмүүжүүлэхэд нь туслах, ахуйн соёл нэвтрүүлэх зорилгоор ТОГТООХ НЬ:~~

I. Гэр бүл эрүүл ахуйн сургуулийн удирдах зөвлөлийг доорхи бүрэлдэхүүнтэйгээр байгуулсугай.

Зөвлөлийн дарга - Цолモン /МХЭЭ-ийн Төв Хорооны 2-р нарийн бичгийн дарга/

Орлогч дарга нарт
- Дамдин /Шүүх яамны орлогч сайд
- Жамбал /Улаанбаатар хотын АДХ-ын Гүйцэтгэх захиргааны хариуцлагатай нарийн бичгийн дарга/
- Камбаа /Эрүүлийг хамгаалах яамны орлогч сайд/
- Хэнмэдэх /Монголын эмэгтэйчүүдийн хорооны орлогч дарга/

Нарийн бичгийн дарга нарт
- Дашдэндээв /Улаанбаатар хотын АДХ-ын Гүйцэтгэх захиргааны Иргэний гэр бүлийн хэлтсийн дарга/
- Минжуур /Шүүх яамны Иргэний гэр бүл нотариотын хэлтсийн дарга/
- Оюун /Хотын эмэгтэйчүүдийн зөвлөлийн дарга/

Гишүүдэд
- Тогтохжаргал /Шүүх яамны хэлтсийн дарга/
- Уртнасан /МХЭЭ-ийн Төв Хорооны Үзэл сурталын хэлтсийн эрхлэгч
- Улаан /Монгрлын эмэгтэйчүүдийн хорооны ажилтан/

2.

- Цасчихэр /Улаанбаатар хотын ХЗЭ-ийн хорооны 2-р нарийн бичгийн дарга/
- Жанчив /Соёлын яамны хэлтсийн дарга/
- Доржханд /Хотын урчуудын салбарын эрхлэгч/
- Бор /МУИС-ийн багш, дэд эрдэмтэн/
- Нямбуу /ШУА-ийн социологийн хүрээлэнгийн ажилтан, дэд эрдэмтэн/
- Лхагваа /Ариун цэвэр гэгээрлийн ордны дарга /

2. Гэр бүл-эргүүл ахуйн сургуулийн удирдах зөвлөлийн дэргэд соёл хүмүүжлийн ажил хариуцсан доорхи секцийг 1979-80 оны хичээлийн жилээс эхлэн байгуулсугай.

a/ Хууль зүйн секц

Секцийн дарга - Тогтохжаргал/Шүүх яаманд хэлтсийн дарга/

Орлогч дарга - Батсух /Гавьяат хуульч/

Нарийн бичгийн-

дарга - Цэдэндамбаа /Хотын хуулийн зөвлөлгөө өх газрын дарга/

Гишүүдэд - Бүдханд /Хуулийн дунд сургуулийн

захирал/

- Хандсурэн / МУИС-ийн багш,

- Авиurmэд / МУИС-ийн багш, дэд эрдэмтэн

б/ Соёлын секц

Секцийн дарга - Жанчив / Соёлын яаманд хэлтсийн дарга,

Орлогч дарга - Мөнхдорж / Драмын театрын найруулагч/

Нарийн бичгийн

дарга - Батнасан / ХГЗ-ийн соёлын хэлтсийн ажилтан/

Гишүүдэд - Гантөмөр / гавьяат жүжигчин /

- Чулуун / Ардын жүжигчин /

- Очирбат / Гавьяат жүжигчин /

- Цэдэнбал / Циркийн хөгжөөн баясгагч/

- Литап -"-

- Сэлэнгэ / Драмын жүжигчин /

- Жагдаг / Филормоны жүжигчин/уран уншигч/

- в/** Дурслэх урлагын секц
 Секцийн дарга - Доржханд /Хотын урчуудын салбарын эрхлэгч/
 Орлогч дарга - Цэрэнпил /Хэвлэл чимэглэлийн үйлдвэрийн дарга/
 Нарийн бичгийн дарга - Бутэмж / Зураач /
 Гишүүдэд:
   - Ванчиг -"
   Алтанхуяг -"
   - Гэрэл -"
г/ Гэр бүл-эрүүл мэндийн секц
 Секцийн дарга - Ч.Лхагва /Ариун цэвэр гэгээрийн ордны дарга/
 Орлогч дарга - Цэрэнжэгмэд /Ариун цэвэр гэгээрийн ордны хүүхэд залуучуудын эрүүл ахуйн сургалтын арга зүйч/
 Нарийн бичгийн дарга - Б.Шижирбаатар /Анагаах ухааны дээд сургуулийн эх барих эмэгтэйчүүдийн тэнхимын багш дэд эрдэмтэн
 Гишүүдэд
   - З.Лувсандавга /ЭНХЭШ Хүрээлэнгийн захирал, дэд эрдэмтэн/
   - Эрдэнэжав /Улаанбаатар хотын Эрүүлийг хамгаалах газрын байцаагч/
   - Энхдалай /Хэвлэлийн нэгдсэн редакцийн ажилтан/
   - Цэндсүрэн /Хүүхдийн клиникийн төв эмнэлэгийн их эмч, дэд эрдэмтэн/
д/ Сурган хүмүүжүүлэх секц
 Секцийн дарга - Бор / МУИС-ийн багш, дэд эрдэмтэн/
 Секцийн нарийн бичгийн дарга - Чултэмжамц / УБДС-ийн багш, доктор/
 Гишүүдэд
   - Санжжав / УБДС-ийн багш, доктор /
   - Лувсанзандэв / Сурганы хүрээлэн /
   - Дуламсүрэн / 48-р сургуулийн орос хэлний багш /

4.

e/ Гэр бул-ахуйн соёлын секц

Секциин дарга - Нямбуу / ШУА-ийн социологийн хурээлэнгийн ажилтан дэд эрдэмтэн/

Нарийн бичгийн дарга - Баясгалан/ Эрдэм дэлгэрүүлэх нийгэмлэгийн ажилтан/

Гишүүлэд - Лувсанцэрэн/ ШУА-ийн социологийн хурээлэнгийн фолософийн тасгийн эрхлэгч

- Очирсух / Баянгол ресторани дарга/

- Шагдарсурэн/Хувцас загварын зохион бүтээгч/

- Балдандорж /Худалдааны техникумын багш/нийтийн хоолны инженер технологч/

- Галсан / гавьяат тогтооч /

А. Гэр бул өруул ахуйн сургуульд заах хичээлийн программыг зөвшөөрч түүний дагуу хичээлийг сайн бэлтгүүлж чанартай явуулж байж гэр бул, өруул ахуйн сургуулийн зөвлөл /н. Цолмон/-д даалгасугай.

Б. Улаанбаатар хотын эмэгтэйчүүдийн соёлжих танхимыг "Гэр бул ахуйн соёлын зөвлөлгөө өх газар болгон өргөтгэн түүний ажлыг Улаанбаатар хотын эмэгтэйчүүдийн зөвлөл, Иргэний гэр булийн хэлтсээс хамтран удирдан явуулж байсугай.

В. Эрүүл ахуйн сургуулийн зөвлөл, секц, гэр булийн ахуйн соёлын зөвлөлгөө өгөх газрын ажиллах журмыг баталсугай. /хавсралт № 2/

Г. Хичээл хумуужлийн ажилд шаардагдах зардлыг МХЗЭ-ийн Төв Хороо, хотын Гүйцэтгэх захиргаанаас гаргаж байхаар тогтоосугай.

Д. Бичсэн лекц ярианы сэдвийн болон хичээл заасан цагийн хөлсийг багш нарт олгож байхаар тогтоосугай.

Е. Сургуулийн элсэлтийг зохион байгуулалттай явуулах ба цугларалтыг хариуцаж байхыг Улаанбаатар хотын Хувьсгалт залуучуудын эвлэлийн хороо, эмэгтэйчүүдийн зөвлөлд даалгасугай.

Ё. Хичээлийг эмнэлэг гэгээрлийн ордонд явуулж байсугай.

6.

Ж."Гэр бүл, эрүүл ахуйн сургууль"-ийн хичээлийн материалыар 1980 онд багтаан товхимол хэвлүүлэхийг хотын АДХ-ын Гүйцэтгэх Захиргааны Иргэний гэр булийн хэлтэс /н.Дашдэндэв/-т даалгасугай.

МХЗЭ-ийн Төв Хорооны I-р нарийн
бичгийн дарга

Л.ТУДЭВ

Монголын эмэгтэйчүүдийн
хорооны дарга

С.УДВАЛ

Улаанбаатар хотын АДХ-ын Гүйцэтгэх
Захиргааны дарга

О.МОНХЖАРГАЛ

Эрүүлийг Хамгаалах
Яамны сайд

Д.НЯМСОР

Шүүх яамны сайд

Б.ЧИМІД

ГЭР БҮЛ, ЭРҮҮЛ АХУЙН СУРГУУЛИЙН
ЗӨВЛӨЛ, СЕКЦ, КАБИНЕТИЙН АЖИЛ-
ЛАХ ЖУРАМ

Сургуулийн зөвлөл, секц, кабинетийн үйдсэн зорилго нь залуу гэр бүл охид хөвгүүдэд улс төр, онол, гэр булийн ахуйн соёл, практикийн асуудлаар ойлголт өгөх үзүү болон социалист бусад орнуудын социализм коммунизм байгуулалтын чөйн гэр булийн ахуйн соёл, ёс суртахууны баялаг туршлагаас байнга эзэмшиүүлэхэд чиглэгдэнэ.

Гэр бүл, эрүүл ахуйн сургуулийн ажлыг шүүх яам, Эрүүлийг хамгаалах яамны коллеги, Улаанбаатар хотын АДХ-ын Гүйцэтгэх Захиргаа, МХЗЭ-ийн Төв Хорооны төвчөо, Монголын эмэгтэйчүүдийн хорооны тэргүүлэгчдийн хамтарсан хурлын тогтоолоор батлагдсан өвлөл удирдана.

1. Гэр бүл, эрүүл ахуйн сургууль батлагдсан программын дагуу жил бүрийн II-р сараас дараа оны 5-р сарыг хуртэл хичээллэнэ.

2. Зөвлөл нь хичээлийн программ төлөвлөгөө зохиож, хийсэн ажлынхаа тайланг дараа оны 5-р сарын 25-р сарийн хагаст сонсогчид доо тайлагнана.

3. Сургуулийн сургалт, хүмүүжил, бэлтгэл хангах, өдөр тутмын ажлыг зохион байгуулалтын ажил хариуцсан секц гардан удирдана.

4. Зөвлөлийн хурлыг хичээлийн жилд 5 удаа, секцүүдийн

2.

хурлыг сар тутам хийж ажил төрлийн асуудал хэлэлцэнэ.

5. Зөвлөл нь секцүүдийг зохион байгуулж төлөвлөгөөт ажлыг графикийн дагуу хийлгэж, хийсэн дүнгийн тухай мэдээлэл авч байна.

6. Секцийн ажлыг хамтарсан хурлын тогтоолоор батлагдсан ахлагчид удирдана.

7. Гэр булийн ахуйн соёлын сургуулийн элсэлтийг жил бурийн 10-р сарын 20-ны дотор Улаанбаатар хотын ХЭЭ-ийн хороо, эмэгтэйчүүдийн зөвлөл хариуцах тусгай мэргэжлийн дунд болон их дээд сургуулиудын оюутан сурагч нийслэлийн ажилтан залуучуудын дунд явуулна.

8. Гэр булийн ахуйн соёлын сургуультай холбогдох программуудын үзүүлэн үнэмлэх, элсэлтийн урилгыг хэвлүүлэхийн зэрэгцээгээр лекцын сэдвүүдийг гарын авлага, товхимол болгон хэвлүүлнэ.

9. Гэр булийн ахуйн соёлын сургууль нь өөрийн ажлын салбар нэгж болох гэр бул, ахуйн соёлын кабинетын ажлыг ерөнхий удирдлага, мэргэжилтэн, ухуулга сурталчилгааны хэрэгсэлээр хангаж ажилана.

10. Гэр булийн ахуйн соёлын сургуулийн зөвлөл секцүүд зааврын дагуу ажлаа явуулахад харьялах яам, дээд байгууллагууд боломжоор хангаж сургалтын болон сургалттай холбогдох материал, мэргэжилтний туслалцаа үзүүлж гэр булийн ахуйн соёлын сургуулийн сургалтыг цаашид боловсронгуй болгоход байнга саналаа

4.

5. Гэр булийн ахуйн соёлын кабинет нь гэр булийн ахуйн соёл, эрүүл ахуй, гоо зүй, хууль эрхийн мэдлэг, олгохтой холбогдсон ном хэвлэл, ах дүү орнуудын туршлагаас суралцахад тусламж болох ном хэвлэлийн орчуулга "Гэр булийн ахуйн соёлын сургуулиас" гаргасан гарын авлага, товхимол, зураг, санамж, эмчийн зөвлөлгөө зэргээр зөвлөлгөө авагчдад үйлчилж, судлуулах буюу биечлэн зааж сургах ажлыг хийнэ.

6. Кабинет нь ажлаа жил улирал сараар төлөвлөж үр дүнгий нь тухай бур нь гаргаж холбогдох газруудад мэдээлж ажиллана.

-----00000-----

ГЭР БУЛИН АХУИН СОЕЛЫН СУРГУУЛИН
ХИЧЭЭЛИЙН ПРОГРАММ

I. Гэр бүл-хайр дурлал-аз жаргал

- а/хайр дурлалын тухай яриа;
/үерхэл, нөхөрлөл, шохорхол, хайр дурлад/
- б/гэрийн эзэн эзэгтэйн үүрэг хариуцлага;
- в/гэр булийн аж жаргалын нууц;
- г/хүний мөс... /баян Итгэлт, өвгөн Болд, халзан
Доной Отелло Иго нартай уулзах/.

2. Зочлох зочлуулах ёсон

- а/мэндэх тухай;
- б/найрын ширээ яаж засах вэ?
- в/та зочлуулж чадах уу? /дугуй ширээний яриа/.
- г/шог узэгдэл;

3. Гэр булийн нийгмийн үүрэг

- а/гэр бүл, нийгмийн үүрэг;
- б/гэр булийн хоёр үндсэн чанар /нэг талаар бие хүний олон зүйлийн амин хэрэгцээ шаардлагыг хангагч, хэрэглүүр, нөгөө талаар нийгмийн үйл явцад нөлөөлөгч хэрглүүр/
- в/амин хувийн эрх сонирхлыг нийгмийнхтэй хослох нь социалист гэр булийн үндсэн шинж;
- г/гэр бүл-Хүний нийгмийн нөхөн үйлдвэрлэлийн Голомт;
- д/гэр бүл-Өв тэгш хумуужилтэй ариун сайхан ёс суртахуун зан үйлстэнийг төрүүлэгч эх булаг;

2.

е/ариун цагаан хөдөлмөр-Гэр бүлийн аз жаргалын үндэс;

4.Хүүхдийн хумуужилд эх үйгийн уурэг,
хариуцлага

а/хүүхэд түүний сэтгэхийн онцлог;

б/хүүхдийг хумуужуулэхэд эцэг эхээс гаргаж байгаа

алдаа;

в/яагаад? яагаад? яагаад? хуульч, сурган хумуужуулэгч-
дийн дугуй ширээний яриа;

5.Архи амьдралын дайсан

а/эмчийн зөвлөлгөө;

б/шог ба плакат зургийн үзэсгэлэн;

в/хайран! хайран! хайран! дугуй ширээний яриа /эмч,
хуульч, авто техникийн хэргийн шалган байцаах газрын ажилтан,
сурган хумуужуулэгч оролцно;

6.Өрхийн төсөв

а/эзэн хичээвэл зала хичээнэ /өрхийн төсвийн тухай/;
эдийн засагчийн яриа.

б/хадгаламжийн ач холбогдол;

в/Имханаар юм хийж нудлэн хамгаалъя /зарчмын лозунтай
холбож дугуй ширээний яриа/.

г/хямд үнэтэй материалыар хувцас хийх тухай;

/Хувцасны загвар/мода үзүүлэх/ Салал авч олонхийн
сайшаал хүлээсэн хувцасыг их дэлгүүрт I4 хоног
эсгүүрчин гаргаж эсгүүлэх, оёдлын үйлдвэрүүдэд
захиалга авахуулах;

3.

7. БЭЛГИЙН ХҮМҮҮЖИЛ

а/бэлгийн хүмүүжил бөл коммунист хүмүүжлийн бүрэлдэхүүн хэсэг мөн;

б/бэлгийн хүмүүжлийг ойлгох эмзэг биологи, гоо зүй, узэл суртлын үндсүүд;

в/гэрлэлт, насны харьцаа;

г/бэлгийн хүмүүжил ба эрүүл мэнд;